

Střední průmyslová škola a Vyšší odborná škola technická Brno, Sokolská 1
Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

Název: Mechanika, statika

Téma: Moment soustavy sil vzhledem k bodu.

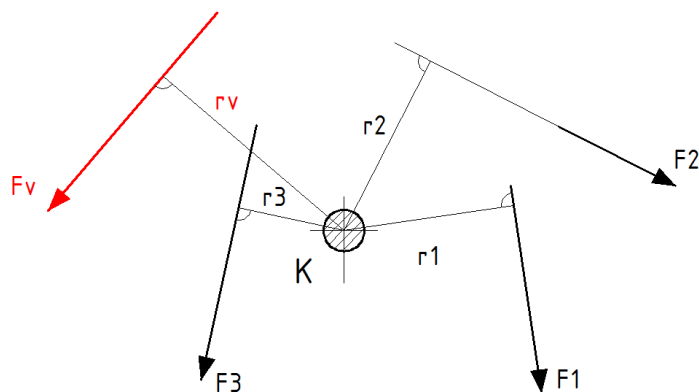
Autor: Ing. Jaroslav Svoboda

Číslo: VY_32_INOVACE_10 – 13

**Anotace: Určení velikosti momentu soustavy sil k bodu, určení polohy
výslednice sil bez společného působíště.
Určeno pro první ročník strojírenství 23-41-M/01.
Vytvořeno září 2012**

1. Momentová věta

Působí-li na těleso soustava několika sil, je jejich výsledný moment k libovolnému bodu roven součtu dílčích momentů jednotlivých sil a je roven momentu výslednice k témuž bodu.

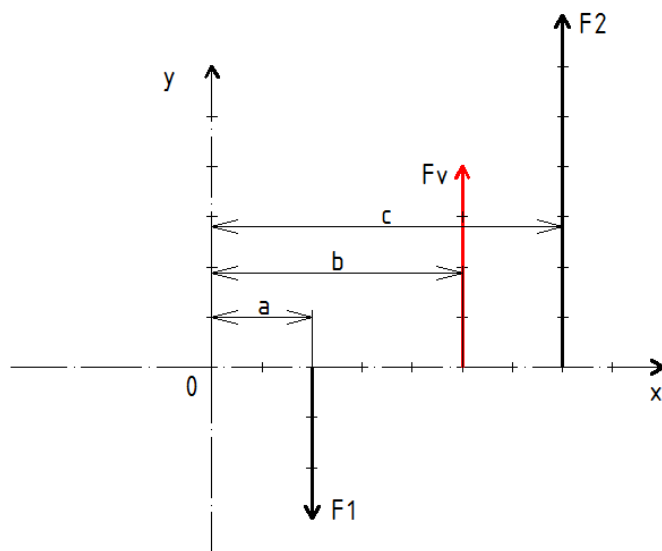

$$M = \sum_{i=1}^{i=n} M_i = F_1 \cdot r_1 + F_2 \cdot r_2 + F_3 \cdot r_3 + \dots + F_n \cdot r_n = F_v \cdot r$$

2. Výslednice rovnoběžných sil

Působí-li na těleso soustava sil, je jejich účinek shodný s účinkem jejich výslednice. Tohoto poznatku využijeme k určení výslednice rovnoběžných sil.

Velikost výslednice určíme vektorovým součtem sil. K určení polohy výslednice použijeme momentové věty.

$$\sum M_o = 0$$

$$F_1 \cdot a - F_2 \cdot c - F_v \cdot b = 0$$

$$c = \frac{F_2 \cdot c - F_1 \cdot a}{F_v}$$

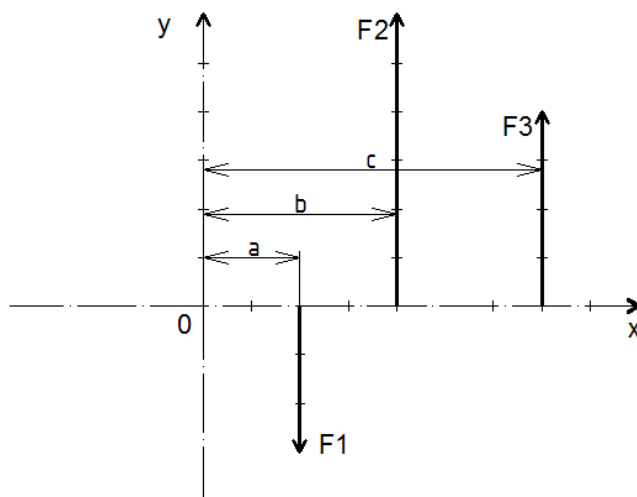
$$\sum F_y = 0$$

$$-F_1 + F_2 - F_v = 0$$

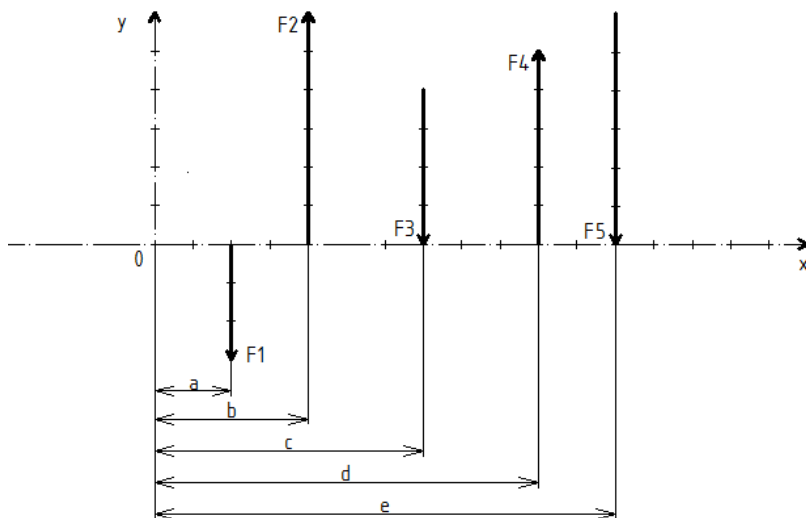
$$F_v = F_2 - F_1$$

1. Otázky a úkoly:

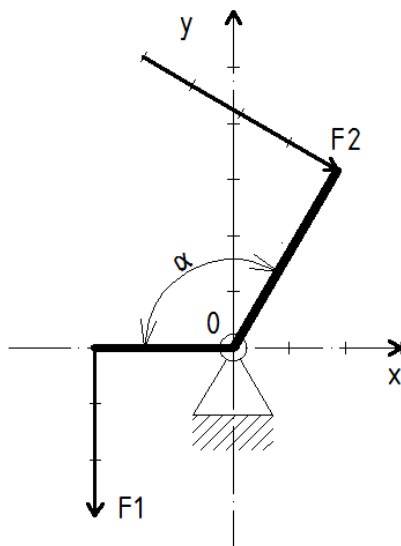
1. Určete velikost výslednice tří rovnoběžných sil. $F_1=740\text{N}$, $F_2=480\text{N}$, $F_3=560\text{N}$. Vzdálenosti sil jsou $a=250\text{mm}$, $b=430\text{mm}$, $c=590$. Určete vzdálenost x výslednice od osy y .

2. Určete velikost výslednice pěti rovnoběžných sil. $F_1=890\text{N}$, $F_2=930\text{N}$, $F_3=720\text{N}$, $F_4=640\text{N}$, $F_5=820\text{N}$. Vzdálenosti jsou $a=130\text{mm}$, $b=280\text{mm}$, $c=390\text{mm}$, $d=520\text{mm}$. Jaká je vzdálenost výslednice od síly F_1 .

3. Na ramenu $a=200\text{mm}$, dvojamenné páky působí síla $F_1=500\text{N}$. Jakou musí mít velikost síla F_2 působící na ramenu $b=500\text{mm}$. Ramena páky svírají úhel $\alpha=120^\circ$. Určete velikost reakce v uložení páky.

4. Jakou velikost musí mít síla F , aby udržela v rovnováze břemeno o tíze $G=1260\text{N}$ na páce podle obrázku. Vlastní tíha páky je $G_1=90\text{N}$ a působí v polovině celkové délky páky. Přitom $a=300\text{mm}$, $b=1700\text{mm}$. Určete reakci v uložení páky.

